ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420289516
Lietas arhīva Nr. AA43-0982-17/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017. gada 19. jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente K. Krastiņa,
tiesneses S. Gintere un S. Liniņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Jelgavas novada bāriņtiesas 2016. gada 16. augusta lēmuma Nr.1-6/93 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu noņemts pieteicējam noteiktais ierobežojums kontaktēties ar bērnu /pers. B/, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 24. novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2013. gada 29. jūlijā Daugavpils pilsētas bāriņtiesas locekle pieņēma vienpersonisku lēmumu Nr.1-6.1/15 par nepilngadīgās /pers. B/ (dzimusi /dzimšanas gads/) aizgādības tiesību pārtraukšanu tēvam /pers. A/ un bērna ievietošanu Daugavpils Sociālo lietu pārvaldes bērnu namā – patversmē "Priedīte". Vienpersonisks lēmums pieņemts, pamatojoties uz aizdomām par fizisku vardarbību pret bērnu no tēva puses, līdz ar ko bērna turpmāka atrašanās vecāku ģimenē apdraudēja viņa veselību, dzīvību un pilnvērtīgu attīstību.

Ar Jelgavas novada bāriņtiesas (turpmāk – Bāriņtiesa) 2013. gada 12. augusta lēmumu Nr.1-6/117 tika noteikts aizliegums /pers. A/ satikties ar bērnu.

Ņemot vērā, ka /pers. B/mātei /pers. C/ aizgādības tiesības tika pārtrauktas 2012. gada 1. augustā, /pers. B/bija palikusi bez vecāku aizgādības, tāpēc ar Bāriņtiesas 2013. gada 12. augusta lēmumu Nr.1-6/118 viņa tika ievietota Jelgavas novada sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra Elejas filiālē (turpmāk – Elejas filiāle).

Ar Bāriņtiesas 2014. gada 19. novembra lēmumu Nr.1-6/153 tēvam /pers. A/ atļauts kontaktēties ar bērnu /pers. B/sekojošā kārtībā: 1) sazinoties pa Elejas filiāles tālruņiem katru otro piektdienu no plkst. 16.00 līdz plkst. 17.00, un skolas brīvlaikos katru darba dienu no plkst. 8.00 līdz plkst. 17.00, telefonsarunas apmaksājot no saviem līdzekļiem; 2) izmantojot Latvijas pasta pakalpojumus, sūtot vēstules uz Elejas filiāles adresi /adrese/, bez ierobežojumiem.

Ar Jelgavas tiesas 2016. gada 10. marta spriedumu civillietā Nr.C15167015/6 /pers. A/ atņemtas bērna /pers. B/aizgādības tiesības . /pers. A/ spiedumu ir pārsūdzējis apelācijas kārtībā. Ar Zemgales apgabaltiesas 2016. gada 6. decembra lēmumu tiesvedība lietā ir apturēta.

Jelgavas tiesas tiesvedībā atrodas krimināllieta Nr.11181125913 pret /pers. A/ par vardarbīgu izturēšanos pret mazgadīgo /pers. B/.

[2] 2016. gada 1. aprīlī Bāriņtiesā saņemts /pers. A/ iesniegums, kurā lūgts noņemt ierobežojumus viņam kontaktēties ar bērnu /pers. B/.

Ar Bāriņtiesas 2016. gada 16. augusta lēmumu Nr.1-6/93 (turpmāk – Lēmums) noteikts aizliegums /pers. A/ satikties un sazināties ar bērnu /pers. B/jebkādā veidā (telefoniski, rakstiski, sazināties sociālajos tīklos u.c.) līdz krimināllietas par miesas bojājumu nodarīšanu nepilngadīgajai meitai /pers. B/izskatīšanai tiesā un sprieduma minētajā lietā stāšanās spēkā.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] No tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinuma secināms, ka nepilngadīgā /pers. B/ir cietusi no vardarbības. Viņai ir traumēta psihe. Meitene apzināti atceras pret mammu vērstu vardarbību, stāsta visu pēc būtības.

[2.2] No Elejas filiāles vadītājas un Jelgavas novada sociālā dienesta (turpmāk – Sociālais dienests) Bāriņtiesā sniegtajiem paskaidrojumiem konstatējams, ka /pers. A/ ar meitu /pers. B/sazinās, zvanot un rakstot vēstules. Ļoti bieži vēstulēs /pers. A/ bērnam sola, ka drīz varēs dzīvot kā ģimene, jo tikšot nokārtoti visi nepieciešamie papīri, un raksta, ka tētis viņu nekad neesot mānījis.

/pers. B/ir pretrunīgas jūtas attiecībā uz saskarsmi ar tēvu. Meitene vienlaicīgi gan gaida vēstules un tālruņa zvanus no sava tēva, gan baidās no viņa un nereti, rakstot atbildes vēstuli, novilcina laiku. Meitene atsakās runāt ar tēvu pa telefonu,

pamatojoties ar to, ka viņš vienmēr runājot muļķības. Meitene izsaka vēlmi dzīvot ar mammu, viņa negrib kontaktēties ar tēvu.

Pēc jebkādas saziņas ar tēvu meitene kļūst emocionāli uzbudināta, agresīva, manipulatīva, provokatīva, meitene sāk fiziski vai emocionāli iespaidot apkārtējos. Bērna izturēšanās pēc saziņas ar tēvu liecina par iespējamo emocionālo vardarbību no tēva puses.

[2.3] /pers. A/, zvanot darbiniekiem, pieprasa nekavējoties izpildīt viņa prasības, piemēram, tūlīt pasaukt pie tālruņa /pers. B/ārpus norunātā laika, un, ja tas netiek izpildīts, kļūst verbāli agresīvs. /pers. A/ ir zvanījis darbiniekiem uz personīgajiem mobilajiem tālruņiem ārpus darba laika, brīvdienās un izteicis neapmierinātību par pastāvošo kārtību. Kad /pers. A/ norāda, ka jāievēro kārtība saziņai ar meitu, viņš kļūst dusmīgs un draud sūdzēties, ignorējot viņam pēc pieprasījuma nosūtīto informāciju par meitai plānotajiem pasākumiem. /pers. A/ meklē dažādus veidus, kā sazināties ar meitu ārpus iestādes, zvanot uz skolu, rehabilitācijas centru, iesaistot cilvēkus no malas, un turpina ignorēt Bāriņtiesas lēmumu par saziņas kārtību.

[2.4] Krimināllietas ietvaros /pers. B/ir veikta tiesu psihiatriskā ekspertīze, kuras rezultātā sniegts atzinums Nr.624/2014. Atzinumā norādīts, ka /pers. B/nepiemīt patoloģiska tieksme fantazēt, meitene ir spējīga saprast ar viņu izdarīto darbību faktisko pusi, taču nespēj izvērtēt notikušo darbību ietekmi un iespaidu uz viņu. Tiek secināts, ka veiktās vardarbības rezultātā bērnam ir nodarītas psihiskas ciešanas, nav vēlama /pers. B/iesaiste tiesas procesā, jo tā var būt psihotraumējoša.

Psiholoģe /pers. D/pēc sarunas ar /pers. B/norāda, ka sarunu un testu rezultātu analīze uzrāda paaugstinātu vispārējo trauksmi, hiperuzbudinājumu, specifiskas bailes, tajā skaitā bailes tikt nogalinātai, meitenei iespējama draudošu briesmu sajūta, uzmācīgas domas, sajūtas par sāpinošiem pagātnes notikumiem. Meitene bieži jūtas dusmīga, var ienīst citus, grūti nomierinās, viņai grūti apslāpēt dusmas, ir vēlme kliegt uz citiem cilvēkiem u.c. uzvedības traucējumi. TSCC testa rezultāti uzrāda posttraumatisko stresa sindromu, kā rezultātā ir paaugstināti agresijas un trauksmes rādītāji. Pēdējās konsultācijas laikā meitene izrādīja izteikti negatīvas emocijas pret tēvu. Bērns ļoti vēlas atgriezties ģimenē pie mammas.

Elejas filiāles psihologa 2016. gada 12. jūlija atzinumā norādīts, ka /pers. B/interesēs nebūtu klātienē tikties ar /pers. A/.

[2.5] Bāriņtiesa atzina, ka nav pieļaujama turpmāka bērna sazināšanās ar tēvu, jo pastāv pamatotas aizdomas, ka, esot apcietinājumā, saziņas iespēju ar meitu /pers. A/ izmanto ļaunprātīgā nolūkā, mudinot bērnu sniegt nepatiesu informāciju par notikumiem ģimenē, kas bija pirms aizgādības tiesību pārtraukšanas, radot bērnā psiholoģisku nelīdzsvarotību, kas izpaužas uzvedības traucējumos. Šādos apstākļos bāriņtiesai ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums liegt saskarsmi tēvam /pers. A/ ar meitu /pers. B/, lai novērstu turpmākos tēva centienus ietekmēt bērnu, liekot meitai mainīt savu liecību attiecībā uz notikušo vardarbību ģimenē, un novērstu bērna emocionālās un psihiskās ciešanas, nepakļautu bērnu psihotraumējošai ietekmei, sakarā ar gaidāmo tiesas procesu krimināllietas par miesas bojājumu nodarīšanu izskatīšanā.

Bāriņtiesa uzskata, ka bērna /pers. B/interesēs ir būt pasargātai no emocionāliem pārdzīvojumiem, kas var nelabvēlīgi ietekmēt viņas turpmāko garīgo attīstību. Kontaktējoties ar tēvu, bērns pārdzīvo bailes, trauksmi, nedrošību, dusmas un naidu pret tēvu. Tāpēc /pers. A/ iesniegumā izteiktais lūgums kontaktēties (sazināties) ar bērnu aprūpes centrā un mācību iestādē bez ierobežojumiem, sarakstīties ar bērnu, kā arī tikties klātienē, neatbilst bērna interesēm un kaitē bērna emocionālai veselībai un attīstībai.

Bāriņtiesa lietas izskatīšanas gaitā ir guvusi pārliecību, ka aizliegums /pers. A/ jebkādā veidā sazināties ar meitu /pers. B/pašreizējā situācijā atbilst bērna vislabākajām interesēm. Bāriņtiesa konstatējusi, ka jebkāda /pers. B/saskarsme (mutiska, rakstiska) ar tēvu /pers. A/ rada bērnā stresu, emocionālu spriedzi. Fiziskā vai emocionālā trauma, ko bērns iegūst, pārdzīvojot jebkādu vardarbību, var radīt nopietnas sekas bērna turpmākajā dzīvē un izpausties kā nespēja pilnvērtīgi sociāli funkcionēt, bieži vien kļūstot par vardarbības izdarītāju pret citiem. Lai ilgtermiņā mazinātu bērnībā piedzīvotās emocionālās un fiziskās vardarbības sekas, /pers. B/arī turpmāk ir nozīmētas psihologa konsultācijas.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu noņemts viņam noteiktais ierobežojums kontaktēties ar bērnu /pers. B/.

Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Pieteicējam tika liegta iespēja aizstāvēt savas tiesības Bāriņtiesas sēdē, jo sēde notika bez pieteicēja klātbūtnes, līdz ar to ir pārkāpts Latvijas Republikas Satversmes 92. pants. Tāpat Bāriņtiesa liedz iepazīties ar lietas materiāliem.

[3.2] Bāriņtiesas un Elejas filiāles darbinieki sniedz pretrunīgus paskaidrojumus un liecības.

[3.3] Ņemot vērā Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Latgales reģionālās nodaļas eksperta atzinumu Nr.171-p, iesniegtajos medicīnas dokumentos dati par objektīviem miesas bojājumiem netika konstatēti.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 24. novembra spriedumu pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem. Lietā ir strīds par to, vai Bāriņtiesa pamatoti noteica aizliegumu pieteicējam satikties un sazināties ar bērnu /pers. B/jebkādā veidā (telefoniski, rakstiski, sazināties sociālajos tīklos u.c.) līdz krimināllietas par miesas bojājumu nodarīšanu nepilngadīgajai meitai /pers. B/izskatīšanai tiesā un sprieduma minētajā lietā stāšanās spēkā.

Tādējādi tiesa pārbaudīja, vai pastāv visi priekšnoteikumi noņemt ierobežojumus pieteicējam kontaktēties ar bērnu /pers. B/.

[4.2] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta otrā daļa noteic, ka visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī

tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses.

Ievērojot minēto, tiesai ir pienākums objektīvi noskaidrot, vai pārsūdzētais Lēmums atbilst nepilngadīgās /pers. B/interesēm.

[4.3] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 33. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka bērnam, kas nodots aizbildnībā vai audžuģimenē vai ievietots bērnu aprūpes iestādē, ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar vecākiem, kā arī ar brāļiem, māsām, vecvecākiem un personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, izņemot gadījumus, kad tas kaitē bērna veselībai, attīstībai un drošībai.

Civillikuma 181. panta pirmā un otrā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar jebkuru no vecākiem (saskarsmes tiesība); katram vecākam ir pienākums un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu.

Civillikuma 182. panta piektā daļa noteic, ja bērns ir šķirts no ģimenes, saskarsmes tiesību var ierobežot bāriņtiesa.

Bāriņtiesu likuma 39. panta trešā daļa noteic, ka bāriņtiesa lemj par aizliegumu ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam satikties ar vecākiem vai tuviem radiniekiem, ja satikšanās kaitē bērna veselībai un attīstībai vai rada draudus aizbildnim, audžuģimenei, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas darbiniekiem vai citiem bērniem.

Ievērojot minēto tiesību normu prasības, secināms, ka, neskatoties uz to, ka bērnam, kas nodots bērnu aprūpes iestādē, ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar vecākiem, bāriņtiesa var lemt par aizliegumu ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam satikties ar vecākiem vai tuviem radiniekiem, ja satikšanās kaitē bērna veselībai un attīstībai.

[4.4] Tiesa konstatēja, ka Bāriņtiesa pieņēma Lēmumu, pamatojoties uz secinājumu, ka nav pieļaujama turpmāka bērna sazināšanās ar tēvu, jo pastāv pamatotas aizdomas, ka, esot apcietinājumā, saziņas iespēju ar meitu /pers. A/ izmanto ļaunprātīgā nolūkā, mudinot bērnu sniegt nepatiesu informāciju par notikumiem ģimenē, kas bija pirms aizgādības tiesību pārtraukšanas, radot bērnā psiholoģisku nelīdzsvarotību, kas izpaužas dusmu lēkmēs, agresivitātē pret līdzcilvēkiem un citos uzvedības traucējumos.

Pārbaudot pierādījumus lietā, tostarp ņemot vērā psihologa 2016. gada 18. maijā sniegto informāciju par konsultāciju norisi ar /pers. B/(cita starpā norādīts, ka /pers. B/testa rezultāti uzrāda posttraumatisko stresa sindromu, kā rezultātā ir paaugstināti agresijas un trauksmes rādītāji; konsultācijas laikā meitene izrādīja izteikti negatīvas emocijas pret tēvu; bērns ļoti vēlas atgriezties ģimenē pie mammas, *lietas 64.lapa*), Elejas filiāles 2016. gada 2. maija vēstuli Nr.SARC/1-9/16/53 un Elejas filiāles sarunas ar /pers. B/protokolu (no kuriem izriet, ka pieteicējs telefoniski paziņojis bērnam par tiesu, un pēc sarunas ar tēvu /pers. B/raudājusi, *lietas 65.-66.lapa*), 2016. gada 15. jūlija sarunas ar bērnu /pers. B/protokolu un Elejas filiāles 2016. gada 12. jūlija psihologa atzinumu, no kuriem konstatējams bērna viedoklis par saskarsmi, saziņu un attieksmi pret tēvu (atzinumā norādīts, ka, ņemot vērā /pers. B/nestabilo emocionālo stāvokli, kā arī viņas tēva manipulatīvo uzvedību, nav pamata uzskatīt, ka bērna interesēs būtu klātienē tikties ar tēvu /pers. A/, *lietas 74.lapa*), tiesa secināja, ka Lēmums konkrētajā situācijā atbilst bērna vislabākajām interesēm.

Tiesa norādīja, ka Bāriņtiesa ar Lēmumu neierobežo pieteicēja Civillikumā noteiktās tiesības saņemt ziņas par bērnu, it īpaši ziņas par bērna attīstību, veselību, sekmēm mācībās, interesēm un sadzīves apstākļiem, sazinoties ar bērna aizbildni – Elejas filiāles vadītāju. Lēmums par pieteicēja saskarsmes ar meitu aizliegumu ierobežo tikai tiesības tēvam uzturēt tiešus kontaktus ar bērnu līdz kriminālllietas par miesas bojājumu nodarīšanu nepilngadīgajai meitai izskatīšanai tiesā un sprieduma minētajā lietā stāšanās spēkā.

[4.5] Pārbaudot lietas apstākļus, tiesa secināja, ka Bāriņtiesa ir vispusīgi un objektīvi izvērtējusi visus likumā paredzētos apstākļus, lemjot par saskarsmes aizliegumu pieteicējam, tādējādi ir izpildījusi Administratīvā procesa likuma 59. panta pirmās daļas prasības. Bāriņtiesa ir īpaši izvērtējusi arī apstākli, ka mazgadīgā /pers. B/kopš 2013. gada atrodas ārpusģimenes aprūpē. Lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, atbilst materiālo un procesuālo tiesību normām.

Tiesa atzina, ka tai nav pamata apšaubīt psihologu atzinumus un tajos konstatētos apstākļus, jo psihologi ir profesionāļi savā nozarē, un savā darbā izmanto vispāratzītas metodes.

Tiesa atzina, ka pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu noņemts pieteicējam noteiktais ierobežojums kontaktēties ar bērnu /pers. B/, nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 24. novembra spriedumu pieteicējs iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā papildus pieteikuma argumentiem norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Bāriņtiesa pieteicēju nepamatoti apsūdzējusi miesas bojājumu nodarīšanā nepilngadīgajai /pers. B/.

[5.2] Pieteicējam tika liegta iespēja savas tiesības aizstāvēt taisnīgā tiesā, jo 2016. gada 3. novembra tiesas sēdē (videokonferences režīmā) viņam bija grūtības noformulēt savu viedokli, jo valsts valodu nepārvalda, un tiesa nolēma nepieaicināt tulku, jo tas tikai traucētu tiesas sēdes gaitu, un pieteicējam viss bija jāsaprot pašam. Tādējādi ir pārkāpts Latvijas Republikas Satversmes 92. pants.

[5.3] Bāriņtiesa un tiesa nebija pieteicēju iepazīstinājusi ar visiem lietas materiāliem, lai gan tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka ar lietas materiāliem ir iepazinies tikai daļēji.

[5.4] Civillikuma 181. panta pirmā un otrā daļa paredz vecāka pienākumu un bērna tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešu kontaktu vienam ar otru. Šis noteikums piemērojams arī, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

[6] Paskaidrojumos par apelācijas sūdzību Bāriņtiesa norāda, ka uzskata to par nepamatotu, pamatojoties uz Lēmuma argumentiem.

Papildus norāda turpmāk minēto.

[6.1] Bāriņtiesas rīcībā ir informācija, ka Jelgavas tiesas tiesvedībā atrodas krimināllieta Nr.11181125913, kur pieteicējs apsūdzēts par cietsirdību un vardarbību pret /pers. B/.

Bāriņtiesu likuma 39. panta trešā daļa noteic, ka bāriņtiesa lemj par aizliegumu ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam satikties ar vecākiem. Līdz ar to šāda aizlieguma noteikšana ir Bāriņtiesas kompetencē.

Pieteicējam nav ierobežotas viņa Civillikumā noteiktās tiesības saņemt ziņas par bērnu.

[6.2] Bāriņtiesas rīcībā nav informācijas, ka /pers. B/laikā no 2016. gada septembra būtu izteikusi vēlmi sazināties ar tēvu, meitenei ir tiesības tēvam rakstīt vēstules, bet viņa to nav vēlējusies.

Pēc Lēmuma pieņemšanas ir ievērojami uzlabojusies /pers. B/uzvedība skolā, pašsajūta, bērna aktivitātes ārpusskolas pulciņos, attiecības ar klases biedriem un pedagogiem. Bāriņtiesai nav šaubu, ka Lēmums atbilst bērna vislabākajām interesēm.

[6.4] Administratīvās rajona tiesas tiesas sēdē tika pieaicināts tulks, kurš visu sēdes laiku atradās tiesas zālē, lai pēc pieteicēja lūguma tulkotu. Tiesas sēdē pieteicējs neizteica nekādas pretenzijas, kā arī paskaidrojumus sniedza gan latviešu, gan krievu valodā.

[7] Pieteicējs Administratīvajā apgabaltiesā ir iesniedzis papildu paskaidrojumus, kuros papildus apelācijas sūdzības argumentiem norāda, ka Bāriņtiesa nevar pieņemt lēmumu, kas pamatots ar apstākļiem, kas nav pierādīti likumā noteiktā kārtībā.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmo daļu Administratīvā apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā to kopsakarā ar procesa dalībnieku argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus (kāpēc tiesa pieteikumu uzskatījusi par pamatotu vai nepamatotu), sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudot pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, to neatkārtojot.

[11] Pieteicēja apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus apgabaltiesa atzīst par nepamatotiem.

Pieteicējs apelācijas sūdzībā norāda, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi Latvijas Republikas Satversmes 92. pantā garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, jo 2016. gada 3. novembra tiesas sēdē (videokonferences režīmā) pieteicējam nav bijusi nodrošināta tulka palīdzība.

Pārbaudot lietas materiālus, apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa 2016. gada 3. novembra tiesas sēdē bija pieaicinājusi tulku, ko apliecina tiesas sēdes protokols un tulka paraksts (*lietas 89. un 99. lapa*). Tāpēc pieteicēja apgalvojums par tulka nepieaicināšanu neatbilst patiesībai.

Administratīvā procesa likuma 35. pants noteic, ka administratīvā procesa dalībnieks procesā var piedalīties ar pārstāvja palīdzību vai starpniecību. Ar Juridiskās palīdzības administrācijas 2016. gada 20. septembra norīkojumu Nr.3-4.1.16/70 pieteicējam tika norīkota juridiskās palīdzības sniedzēja /pers. E/ (*lietas 90. lapa*). 2016. gada 3. novembra tiesas sēdes protokolā ir norādīts, ka tiesas sēdē piedalījās gan pieteicējs, gan pieteicēja pārstāve (*lietas 99. lapa*). Tāpēc arī gadījumā, ja tiesas pieaicinātais tulks pieteicējam 2016. gada 3. novembra tiesas sēdē nepalīdzēja aizsargāt savas tiesības un tiesiskās intereses, to saskaņā ar Juridiskās palīdzības administrācijas 2016. gada 20. septembra norīkojumu Nr.3-4.1.16/70 darīja viņa pārstāve. Līdz ar to tiesa nav pārkāpusi pieteicējam Latvijas Republikas Satversmes 92. pantā garantētās tiesības un taisnīgu tiesu.

[12] Pieteicējs norāda, ka pirmās instances tiesa nebija viņu iepazīstinājusi ar visiem lietas materiāliem, ko pieteicējs 2016. gada 3. novembra tiesas sēdē ir norādījis.

Administratīvā procesa likuma 205. pants noteic, ka tiesai ir pienākums pēc atbildētāja paskaidrojuma saņemšanas nekavējoties tā norakstus nosūtīt pieteicējam un trešajai personai. No lietas materiāliem izriet, ka pirmās instances tiesa pieteicējam ir nosūtījusi visus tiesā saņemtos dokumentus, kas pievienoti lietas materiāliem, izņemot tos, kam noteikts ierobežotas pieejamības informācijas statuss, un tos, kurus Bāriņtiesa pieteicējam ir nosūtījusi administratīvā procesa iestādē ietvaros. Minēto apliecina Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu nama 2016. gada 12. septembra paziņojums

Nr.A02895-16/43/1759 "Par lietas ierosināšanu, lēmuma noraksta nosūtīšanu un paskaidrojumu sniegšanu" un 2016. gada 6. oktobra paziņojums Nr.A02895-16/43/1953 "Par paskaidrojumu un lēmuma noraksta nosūtīšanu" (*lietas 18. un 77. lapa*). Papildus tam pieteicējs 2016. gada 3. novembra tiesas sēdē ir norādījis, ka ir iepazinies ar saņemtajiem dokumentiem.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 240. panta pirmo, otro un trešo daļu pēc tam, kad pārbaudīti pieteiktie pierādījumi, tiesa noskaidro administratīvā procesa dalībnieku viedokli par iespēju pabeigt lietas izskatīšanu pēc būtības. Ja nav nepieciešams pārbaudīt papildu pierādījumus, tiesa noskaidro, vai pieteicējs uztur pieteikumā ietverto prasījumu. Ja pieteicējs neatsakās no prasījuma, tiesa pasludina lietas izskatīšanu pēc būtības par pabeigtu un pāriet pie tiesas debatēm. No 2016. gada 3. novembra tiesas sēdes protokola izriet, ka tiesa ir noskaidrojusi lietas dalībnieku viedokli par lietas izskatīšanas pēc būtības pabeigšanu, un pieteicējs nav norādījis, ka būtu nepieciešams pārbaudīt papildu pierādījumus (*lietas 100. lapa*). Minētais liecina par to, ka pieteicējam bija garantētas tiesības iepazīties ar administratīvās lietas materiāliem, un ka pieteicējam nebija šaubu par lietas materiālos esošiem dokumentiem.

Papildus tam apgabaltiesa norāda, ka no Juridiskās palīdzības administrācijas 2016. gada 20. septembra norīkojuma Nr.3-4.1.16/70 izriet, ka pieteicējam norīkotajai juridiskās palīdzības sniedzējai /pers. E/ bija tiesības iepazīties ar lietas materiāliem (*lietas 90. lapa*). Tādējādi, ja pieteicējam nebija iespējas iepazīties ar lietas materiāliem, viņš varēja lūgt to veikt viņa juridiskās palīdzības sniedzējai.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa konstatē, ka, izskatot lietu pirmās instances tiesā, pieteicējam tika nodrošinātas tiesības iepazīties ar administratīvās lietas materiāliem. Pieteicējs neizteica lūgumu kādus pierādījumus vai lietas materiālus pārbaudīt atsevišķi, nolasot. Šādos apstākļos apgabaltiesa pieteicēja apgalvojumu par viņa procesuālo tiesību neievērošanu atzīst par nepamatotu.

[13] Civillikuma 181. panta otrā daļa noteic, ka katram vecākam ir pienākums un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu. Šis noteikums piemērojams arī tad, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Tam vecākam, kurš nedzīvo kopā ar bērnu, ir tiesības saņemt ziņas par viņu, it īpaši ziņas par viņa attīstību, veselību, sekmēm mācībās, interesēm un sadzīves apstākļiem.

Civillikuma 182. panta piektā daļa noteic, ja bērns ir šķirts no ģimenes, saskarsmes tiesību var ierobežot bāriņtiesa.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24. panta piektā daļa noteic, ka vecāku gribas izpausmēm attiecībā uz bērnu var noteikt ierobežojumus neatkarīgi no viņu uzskatiem un reliģiskās pārliecības, ja ir konstatēts, ka tās fiziski vai garīgi varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai. Minētā likuma 33. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka bērnam, kas nodots aizbildnībā vai audžuģimenē vai ievietots bērnu aprūpes iestādē, ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar vecākiem, izņemot gadījumus, kad tas kaitē bērna veselībai, attīstībai un drošībai.

Bāriņtiesu likuma 39. panta trešā daļa noteic, ka bāriņtiesa lemj par aizliegumu ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam satikties ar vecākiem vai tuviem radiniekiem, ja satikšanās kaitē bērna veselībai un attīstībai.

Ievērojot minēto, secināms, ka, lai arī vecākiem ir ar likumu noteiktas tiesības un pienākums uzturēt kontaktus ar bērnu, bāriņtiesa ir tiesīga to ierobežot, ja kontakti ar vecākiem var kaitēt bērna veselībai, attīstībai un drošībai. To ir ņēmusi vērā arī Bāriņtiesa, Lēmumā norādot, ka turpmāka bērna sazināšanās ar tēvu nav pieļaujama, jo tas bērnā rada psiholoģisku nelīdzsvarotību (*lietas 15. lapa*).

Savukārt Civillikuma 181. panta otrajā daļā noteiktās tiesības vecākam saņemt informāciju par bērnu pieteicējam nav tikušas ierobežotas, par ko liecina lietas materiālos esošā Elejas filiāles vadītājas p.i. atbildes vēstule uz pieteicēja uzdotajiem jautājumiem par /pers. B/(*lietas 192. lapa*).

[14] Pieteicējs apelācijas sūdzībā norāda, ka Bāriņtiesa viņu ir nepamatoti apsūdzējusi miesas bojājumu nodarīšanā nepilngadīgajai /pers. B/. Kā jau Bāriņtiesa norādīja paskaidrojumā par apelācijas sūdzību, Jelgavas tiesā iztiesāšanas procesā atrodas krimināllieta Nr.11181125913, kurā pieteicējam izvirzīta apsūdzība par cietsirdību un vardarbību pret mazgadīgo /pers. B/. Tādējādi Bāriņtiesa, pieņemot Lēmumu, ir ņēmusi vērā esošo kriminālprocesu, nevis pati nepamatoti apsūdzējusi pieteicēju.

Ievērojot minēto un to, ka pēc Lēmuma pieņemšanas /pers. B/psihoemocionālais stāvoklis ir acīmredzami uzlabojies (uzlabojušās sekmes, aktivitāte skolas ārpusstundu pulciņos, uzvedība stundās, iesaiste klases un skolas aktivitātēs, attiecības ar klases biedriem un pedagogiem) (*lietas 161., 163. un 174. lapa*), apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir pieņemts tiesiski un bērna vislabākajās interesēs.

[15] Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturtā daļa noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa sprieduma norakstu nosūta tiesu izpildītājam izpildei.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016. gada 12. septembra lēmumu pieteicējs pilnībā atbrīvots no valsts nodevas 28,46 *euro* apmērā samaksas par pieteikumu par administratīvās lietas ierosināšanu (*lietas 2.-3. lapa*). Ar Administratīvās apgabaltiesas tiesneses 2017. gada 10. februāra lēmumu pieteicējs pilnībā atbrīvots no valsts nodevas 56,91 *euro* apmērā samaksas par apelācijas sūdzību administratīvajā lietā (*lietas 151.-152. lapa*).

Ievērojot minētos apstākļus un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturto daļu, pieteicējam uzliekams pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu par pieteikumu un apelācijas sūdzību 85,37 *euro* apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā, iesniedzot tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturto daļu, 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Jelgavas novada bāriņtiesas 2016. gada 16. augusta lēmuma Nr.1-6/93 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu noņemts viņam noteiktais ierobežojums kontaktēties ar nepilngadīgu meitu /pers. B/.

Uzlikt /pers. A/(p.k./personas kods/) pienākumu triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā atmaksāt valstij valsts nodevu par pieteikumu un par apelācijas sūdzību 85,37 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente K.Krastiņa

Tiesneses S.Gintere

S.Liniņa